

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 15Co/4/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8118215802
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 07. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Anna Ilčinová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2020:8118215802.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Anny Ilčinovej a členov senátu JUDr. Jozefa Angeloviča a JUDr. Mareka Kohúta v právnej veci žalobcov: 1/ Y. W.Á., W.. XX.XX.XXXX, F. C. XXX/XX, XXX XX L., 2/ C.. S. W., W.. XX.XX.XXXX, F. L. XX, XXX XX T., 3/ E. W., W.. XX.XX.XXXX, F. XX. W. XX, XXX XX L., 4/ T. W., W.. XX.XX.XXXX, F. V., M. V. X, XXX XX V., 5/ R. W., W.. XX.XX.XXXX, F. W. L. XX, XXX XX L., 6/ T. W., W.. XX.XX.XXXX, F. L. X, XXX XX L., 7/ N. W., W.. XX.XX.XXXX, F. H. X, XXX XX L. W. U., 8/ ME. W., W.. XX.XX.XXXX, F. C. XX, XXX XX L., žalovaní v 1/ až 8/ rade právne zastúpení Mgr. Ernestom Vokálom, advokátom, so sídlom Hlavná 61, 080 01 Prešov, IČO: 50660888, proti žalovaným: 1/ C. V., W.. XX.XX.XXXX, F. Y. XXX/X, XXX XX L., právne zastúpenému JUDr. Lukášom Polákom, advokátom, so sídlom Hlavná 137, 080 01 Prešov, IČO: 50170759, 2/ KOOPERATIVA poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group, so sídlom Štefanovičova 4, 816 23 Bratislava, IČO: 00 585 441, právne zastúpenému JUDr. Felix Neupauer, so sídlom Dvořákovo nábrežie 8/A, 811 02 Bratislava IČO: 37928422, o náhradu nemajetkovej ujmy, o odvolaní žalovaného 2/ proti rozsudku Okresného súdu Prešov, č.k. 29C/30/2018-112 zo 4. decembra 2019 takto

rozhodol:

Potvrdzuje rozsudok okrem výroku, ktorým bola žaloba v prevyšujúcej časti zamietnutá so spresnením, že plnením jedného zo žalovaných v rozsahu plnenia zaniká povinnosť plnenia druhého žalovaného.

Žalobcovia 1/ až 8/ majú nárok na náhradu trov odvolacieho konania proti žalovanému 2/ v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom uložil žalovaným 1/ a 2/ spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobkyniam 1/ a 8/, každej sumu 8.000,- eur, žalobcom 2/ až 7/, každému sumu 7.000,- eur spoločne a nerozdielne, v prevyšujúcej časti žalobu zamietol a priznal žalobcom 1/ až 8/ voči žalovaným 1/ a 2/ nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

2. Vychádzal zo skutkového zistenia, že dňa 12.11.2015 viedol žalovaný 1/ v čase o 16.15 hod. v Sabinove v ľavom jazdnom pruhu cesty I/68 po Námestí Slobody v smere do Prešova dodávkové motorové vozidlo PEUGEOT BOXER, EVČ: L. XXX F., plne sa nevenoval vedeniu vozidla a nesledoval situáciu v cestnej premávke, pred jazdou si nedostatočne očistil čelné výhľadové sklo vozidla, v obci premával rýchlosťou najmenej 74 km/hod. a nedal prednosť chodcovi S. W., prechádzajúcemu cez priechod pre chodcov z pravej strany v smere jazdy vozidla, v dôsledku čoho došlo k zrážke, pričom chodec utrpel zranenie, ktorému podľahol, čím porušil ustanovenie § 4 ods. 1 písm. c/, písm. f/ a § 16 ods. 4 zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke.

3. Rozsudkom Okresného súdu Prešov zo dňa 19.05.2017, sp. zn. XT/XX/XXXX bol žalovaný 1/ uznaný za vinného zo spáchania prečinu ublíženia na zdraví podľa § 149 ods. 1, 2 písm. a/ Trestného zákona,

za čo mu bol uložený trest odňatia slobody v trvaní 2 rokov, s podmieneným odkladom výkonu trestu s uvedením skúšobnej doby na 3 roky a trestu zákazu činnosti riadiť všetky druhy motorových vozidiel na 2 roky a 6 mesiacov.

4. Rozsudkom Krajského súdu v Prešove zo dňa 11.10.2017 pod spisovou značkou XTo/XX/XXXX odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a uznal žalovaného 1/ za vinného z prečinu usmrtenia podľa § 149 ods. 1, 2 písm. a/ Trestného zákona s poukázaním na § 138 písm. h/ Trestného zákona, za čo mu uložil trest odňatia slobody vo výmere 2 rokov so zaradením do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia a uložením trestu zákazu činnosti vedenia motorových vozidiel všetkých druhov na 3 roky. Súčasne uložil žalovanému 1/ povinnosť nahradiť poškodenému T. W. škodu vo výške 3.114,48 eur. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 11.10.2017.

5. Predmet sporu súd prvej inštancie právne posúdil podľa § 11, § 13, § 420 Občianskeho zákonníka.

6. V nadväznosti na citované ustanovenia zdôraznil, že zákon č. 381/2001 Z. z. v ust. § 27a prebral právne akty Európskych spoločenstiev a Európskej únie uvedených v prílohe. V tejto prílohe je uvedená i Smernica Rady 72/166/EHS z 22.4.1972, 84/5/EHS z 30.12.1983 a 90/232/EHS zo 14.05.1990 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel. Ustanovenia zákona č. 381/2001 Z. z. preto nemožno posudzovať izolovane, bez ohľadu na cieľ sledovaný vyššie uvedenými smernicami. V otázke krytia náhrady ujmy povinným zmluvným poistením poukázal prvoinštančný súd na rozsudok Súdneho dvora C-22/12 zo dňa 24.10.2013 vo veci Katarína Hassová, na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky vo veci III. ÚS 646/2015, I. ÚS 476/2016, III. ÚS 666/2016 ako aj rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 6MCdo/1/2016 z 31.07.2017.

7. Súd prvej inštancie považoval za nedôvodnú vznesenú námietku premlčania žalovaným 2 z dôvodu, že náhrada za nemajetkovú ujmu sa premlčuje vo všeobecnej 3-ročnej premlčacej dobe podľa § 101 Občianskeho zákonníka a jej začiatok je viazaný na okamih, kedy došlo k neoprávnenému zásahu objektívne spôsobilému porušiť alebo ohroziť osobnostné práva fyzickej osoby. Aj v súvislosti s týmto záverom poukázal na viaceré rozhodnutia všeobecných súdov.

8. Z výsledkov vykonaného dokazovania mal súd preukázané, že medzi žalobcami a ich zomrelým otcom existovali silné citové väzby, keďže práve on bol tým, ktorý spájal celú rodinu, svoju rodinu miloval a pre žalobcom bol vzorom a životnou inšpiráciou. Napriek pokročilému veku bol stále aktívny, zabezpečoval pomoc pri domácich prácach, starostlivosti o chorú manželku a švagrinú, organizoval spoločné stretnutia blízkej, ale aj vzdialenej rodiny. Mal za to, že hodnota usporiadaného rodinného života, resp. hodnota žiaľu, smútku a bolesti pri narušení rodinných vzťahov úmrtím, resp. usmrtením blízkej osoby je nevyčísľiteľná v peniazoch. Rovnako je však pochopiteľné, že výška náhrady za nemajetkovú ujmu z hľadiska hornej hranice nemôže byť neobmedzená. Pri úmrtí rodiča sa javí za prípustné prihliadať na vek pozostaleho dieťaťa. Uviedol, že pri plnoletom dieťati, vzhľadom na dlhšie trvanie vzťahu, mal rodič možnosť naplniť svoju rodičovskú úlohu vo väčšom rozsahu ako pri menších deťoch, pri ktorých je možné vážnosť zásahu zdôrazniť absolútnou stratou možnosti naplniť vzťah rodiča a dieťaťa. Zdôraznil, že posudzovanie výšky nemajetkovej ujmy nemožno v žiadnom prípade znevažovať tým spôsobom, aby bola vnímaná ako „cena ľudského života“. Zmyslom náhrady nemajetkovej ujmy nie je kompenzovať fyzickú absenciu zomrelého, ale pokúsiť sa pozostalým nahradiť nemateriálnu ujmu prejavujúcu sa v ich subjektívnych pocitoch.

9. Pri určovaní výšky nemajetkovej ujmy súd vychádzal zo zákona č. 274/2017 Z. z. o obetiach trestných činov, v zmysle ktorého obetiam násilného trestného činu, ktorým bola spôsobená smrť patrí odškodnenie v maximálnej výške 50-násobku minimálnej mzdy (§ 12 a § 13 cit. zák.), teda v roku 2018 bola maximálna výška odškodnenia obetí násilných trestných činov v sume 24.000,- eur. V prípade, ak je obetí násilného trestného činu viac, uvedená suma odškodnenia sa medzi nich rozdelí rovnakým dielom.

10. Poukazom na viaceré rozhodnutia o výške náhrady nemajetkovej ujmy a kritéria v nich premietnuté súd prvej inštancie prihliadal na skutočnosť, že všetci žalobcovia boli zárobkovo činní, a teda neboli finančne závislí na príjme zomrelého otca a s výnimkou žalobkyň 1/ a 8/ nevedli s rodičmi spoločnú domácnosť už niekoľko desaťročí. Pokiaľ ide o výšku nemajetkovej ujmy v prospech žalobkyň v 1/ a 8/, tu súd prihliadol na skutočnosť, že viedli s otcom spoločnú domácnosť a tento im významným spôsobom

pomáhal nielen pri bežných domácich prácach, ale aj v starostlivosti o chorú matku a tetu. Po jeho smrti boli preto nútené požiadať o zmenu výkonu svojej pracovnej činnosti (žalobkyňa 1/ sa vzdala funkcie zástupkyne a požiadala o skrátený pracovný úväzok; žalobkyňa 8/ vykonávala prácu z domu) tak, aby mohli zabezpečiť celodennú ošetrovateľskú a opatrovateľskú starostlivosť o chorú matku a tetu.

11. U pôvodcu zásahu do osobnostných práv žalobcov súd prihliadol na skutočnosť, že prejavil ľútosť nad smrťou obete v trestnom konaní, avšak osobne sa im neospravedlnil. Je nepochybné, že zavinil dopravnú nehodu, pri ktorej došlo k úmrtiu otca žalobcov nezodpovednou jazdou, kedy nedal prednosť chodcoví prechádzajúcim po priechode pre chodcov a súčasne prekročil maximálne dovolenú rýchlosť. Z priebehu trestného konania bolo nesporné preukázané, že žalovaný 1/ opakovane porušoval dopravné predpisy nie len pred predmetnou poistnou udalosťou, ale aj v čase prejednávania predmetného skutku. To preukazuje, že je nedisciplinovaným vodičom, ktorý nerešpektuje dopravné predpisy, a to napriek opakovaným postihom. Ani spôsobenie nenapraviteľného následku nevyvolalo u žalovaného 1/ zodpovednosť správať sa v súlade s právnymi normami, keďže naďalej porušoval predpisy v cestnej premávke, čo malo za následok aj zmenu rozhodnutia o výške jeho trestu, kedy mu namiesto trestu odňatia slobody s podmieneným odkladom bol uložený nepodmienečný trest odňatia slobody. Napriek tvrdeniu žalovaného 1/ nebolo preukázané akékoľvek porušenie právnych predpisov zo strany nebohého otca žalobcov. Práve naopak, bolo konštatované výlučne zavinenie žalovaného 1/, ktorý smrť otca žalobcov zavinil porušením viacerých povinností uložených mu právnymi predpismi v cestnej premávke.

12. Pri zohľadnení týchto skutočností súd ustálil výšku nemajetkovej ujmy u žalobkyň 1/ a 8/ na sumu 8.000,- eur a žalobcov 2/ až 7/ na 7.000,- eur a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol.

13. Prvoinštančný súd o trovách konania rozhodol v súlade s ust. § 255, čl. 3 ods. 1, 2 Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP) s odôvodnením, že zásadu úspechu vo veci treba uplatniť aj na konania, ktorých výška plnenia závisí od úvahy súdu alebo od znaleckého posudku. V týchto prípadoch nejde o procesne neúspešného žalobcu, ak mu bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku. Nemožno ho totiž ad absurdum zaťažiť procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku na základe úvahy súdu alebo znaleckej činnosti. Priznanie plnej náhrady trov konania výlučne z prisúdenej sumy považoval súd v tomto prípade zdôvodniteľné cez interpretáciu pojmu úspech vo veci, keďže ten sa skúma čo do právneho základu a nie čo do výšky priznaného nároku.

14. V zákonom stanovenej lehote podal proti rozsudku súdu prvej inštancie odvolanie žalovaný 2/. Odvolaním žalovaného 2/ nebol napadnutý výrok, ktorým bola žaloba v prevyšujúcej časti zamietnutá, preto v tejto časti rozsudok nadobudol právoplatnosť.

15. Žalovaný 2/ namietal nesprávne právne posúdenie veci, a to, že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, teda odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. d/, h/ CSP. Mal za to, že súd vychádzal z nesprávneho právneho posúdenia veci vo vzťahu k premlčaniu nároku na náhradu škody vo všeobecnej 3-ročnej premlčacej dobe. Tiež sa nevysporiadal s relevantnou právnou argumentáciou žalovaného 2 a konštantnou rozhodovacou činnosťou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v otázke absencie priamej príčinnej súvislosti medzi dopravnou nehodou ako takou a zásahom do osobnostných práv žalobcov. Namietal nepreskúmateľnosť rozsudku v určení spôsobu plnenia, kde v odôvodnení absentujú dôvody a úvahy, ako súd dospel k záveru, že žalovaní v konaní tvoria nerozlučné procesné spoločenstvo.

16. K otázke premlčania uviedol, že pokiaľ v teoretickej rovine je možné pripustiť, že nároky na náhradu nemajetkovej ujmy pozostalých sa na účely zákona o povinnom zmluvnom poistení považujú za užšiu kategóriu škody, nie je žiadny legitímny dôvod na to, aby sa aj tento nárok ako škoda nepremlčieval v 2-ročnej subjektívnej premlčacej dobe. Svoju argumentáciu podporil odkazom na rozsudok Krajského súdu v Žiline, sp. zn. 8Co/106/2018 z 29.06.2018, ktorého časti citoval. Za neudržateľnú preto považoval argumentáciu súdu poukazom na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR vo veci 6MCdo/1/2016 a 2Cdo/235/2018.

17. Žalovaný 2/ ďalej namietal, že v prípade, ak by pripustil, že pod pojem škody na zdraví podľa zákona o povinnom zmluvnom poistení by bolo možné subsumovať aj nemajetkovú ujmu pozostalých, bolo by zo strany súdu nevyhnutné dôsledne sa zaoberať atribútmi vzniku zodpovednosti za škodu, t.j. protiprávnosťou konania, vznikom škody v dôsledku protiprávneho konania, a to vo vzťahu k žalovanému

2/ a v kontexte zákona o povinnom zmluvnom poistení. V nadväznosti na citovanú časť rozhodnutí Najvyššieho súdu SR vo veci 3Cdo/32/2007 a 2Cdo/73/2006 odvolateľ zdôraznil, že vo vzťahu k nemu je poistnou udalosťou dopravná nehoda a zásah do osobnostných práv žalobcov nastal sprostredkované v dôsledku reakcie na následky dopravnej nehody, preto neexistuje vo vzťahu k žalobcom a uplatňovanej nemajetkovej ujme priama príčinná súvislosť s poistnou udalosťou ako takou v zmysle § 5 ods. 1 písm. h/ zákona o povinnom zmluvnom poistení. Zdôraznil, že úmyslom a cieľom zákonodarcu pri koncipovaní zákona o povinnom zmluvnom poistení nebolo krytie nemajetkovej ujmy pozostalých. Keďže žalobcovia neboli účastníkmi dopravnej nehody, absentuje tu priama príčinná súvislosť s poistnou udalosťou. Žalovaný 2 namietal, že súd prvej inštancie sa s jeho argumentáciou v odôvodnení rozhodnutia žiadnym spôsobom nevysporiadal.

18. Žalovaný 2 namietal, že v žiadnom prípade so žalovaným 1 netvorí nerozlučne spoločenstvo podľa § 77 CSP. Preto sú nie je oprávnený uložiť žalovaným povinnosť plniť záväzok spoločne a nerozdielne. V danom prípade z právnej úpravy, ktorú treba aplikovať na vzájomný vzťah žalovaného 1/ a žalovaného 2/ (zákon o povinnom zmluvnom poistení) nevyplýva, že by predmet konania nemohol byť prejednaný a rozhodnutý samostatne voči každému z nich. Znamená to, že medzi žalovanými ide o pasívne spoločenstvo samostatných spoločníkov.

19. V závere odvolania žalovaný 2/ trval na tom, že rozsudok súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, čo do otázky premlčania vo vzťahu k žalovanému 2/, rozsudok je zaťažovaný aj inou vadou, keďže súd prvej inštancie sa nevysporiadal s argumentáciou ohľadom nedostatku priamej príčinnej súvislosti nemajetkovej ujmy žalobcov v kontexte zákona o povinnom zmluvnom poistení vo vzťahu k žalovanému 2/ a rozsudok je nesprávny v určenom spôsobe plnenia. Navrhol rozsudok zmeniť a žalobu v celom rozsahu zamietnuť.

20. Žalobcovia a žalovaný 1/ sa k odvolaniu žalovaného 2/ nevyjadrili.

21. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 CSP a contrario) s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozsudku oznámil na úradnej tabuli aj webovej stránke Krajského súdu v Prešove a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného 2 nie je dôvodné.

22. V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadne akých výrokov rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať.

23. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov v kontexte s namietaným nesprávnym právnym posúdením, to, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky II. ÚS 78/05).

24. Súd prvej inštancie v predmetnom spore vykonal potrebné dokazovanie, na základe ktorého dospel k správnym skutkovým zisteniam a z týchto vyvodil aj správny právny záver. Odvolací súd poukazuje na výstižné a vyčerpávajúce odôvodnenie rozhodnutia, s ktorým sa stotožňuje v celom rozsahu. Vo vzťahu k odvolacím námietkam žalovaného 2/ je potrebné uviesť nasledovné.

25. Žalovaný 2/ odvolaním namietal nesprávne právne posúdenie otázky premlčania nároku, a teda posúdenie ním vznesenej námietky premlčania.

26. Podľa § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

27. Podľa § 100 ods. 2 Občianskeho zákonníka premlčujú sa všetky majetkové práva s výnimkou vlastníckeho práva. Tým nie je dotknuté ust. § 105. Záložné práva sa nepremlčujú skôr, než zabezpečená pohľadávka.

28. Podľa § 101 Občianskeho zákonníka pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je 3-ročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

29. Premlčanie je kvalifikované uplynutie času, v dôsledku ktorého súdnu vymáhateľnosť možno odvrátiť námietkou. Zmyslom tohto inštitútu je zvýšenie istoty v právnych vzťahoch. Premlčaním právo nezaniká, iba sa závažne oslabuje. Uplatnenie námietky premlčania spôsobuje zánik súdnej vymáhateľnosti, v dôsledku čoho súd premlčané právo nemôže priznať. Základným účelom inštitútu premlčania je pôsobiť na subjekty občianskoprávných vzťahov, aby v primeraných dobách uplatnili svoje práva (nároky) a zároveň aj zabrániť tomu, aby povinné osoby neboli po časovo neprimeranej dobe nútené splniť si svoje povinnosti. Inštitút premlčania takto zabraňuje dlhodobému trvaniu práv a im zodpovedajúcim povinnostiam.

30. Podľa § 11 Občianskeho zákonníka fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

31. Podľa § 13 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jej osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby jej bolo dané primerané zadosťučinenie. Pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jej vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

32. Jednotné právo na ochranu osobnosti fyzickej osoby je zabezpečované radom čiastkových prostriedkov, na ktoré sa možno pozerat' relatívne úplne samostatne. Právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa ustanovenia § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka predstavuje jedno z parciálnych a relatívne samostatných prostriedkov ochrany jednotného práva na ochranu osobnosti fyzickej osoby. Vzniká vtedy, keď morálna satisfakcia ako rýdzo osobné právo na vyváženie a zmiernenie nepriaznivých následkov protiprávneho zásahu do osobnostných práv nestačí. Napriek tomu, že ide o satisfakciu v oblasti nemateriálnych osobnostných práv (podobne ako je to v prípade bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia alebo práva na náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom podľa ustanovenia § 17 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov), jeho vyjadrenie peňažným ekvivalentom spôsobuje, že ide o osobné právo majetkovej povahy. Podľa názoru dovolacieho súdu je to obsah nároku a nie predmet jeho ochrany, čo robí pre povahu nároku rozhodujúce, či sa uplatní všeobecný právny inštitút premlčania. Ak obsahom nároku na náhradu nemajetkovej ujmy je požiadavka na zaplatenie peňažnej sumy, potom princíp právnej istoty vylučuje, aby plynutiu času neboli priznané žiadne právne účinky. Počiatok plynutia všeobecnej trojročnej premlčacej doby náhrady za nemateriálnu ujmu je podľa § 101 Občianskeho zákonníka viazaný na okamih, kedy došlo k neoprávnenému zásahu objektívne spôsobilého porušiť alebo ohroziť osobnostné práva fyzickej osoby. Premlčacia doba začína plynúť dňom nasledujúcim po dni, kedy došlo k neoprávnenému zásahu do osobnostných práv.

33. V súlade s vyššie uvedením je dôvodné konštatovať, že neoprávneným konaním žalovaného 1/ bolo jedným činom zasiahnuté do práva na život S. W. a do práva na súkromie a rodinný život žalobcov, ktorý okamih nastal momentom smrti ich otca a ktorého následky v podobe rôznej formy citovej ujmy (šoku, smútku a straty zo spoločenstva s blízkou osobou) stále pretrvávajú (porovnaj aj uznesenie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 5Cdo/265/2009). Pokiaľ otec žalobcov zomrel pri dopravnej nehode dňa 12.11.2015 a žalobu podali žalobcovia dňa 09.11.2018, došlo tak k včasnému uplatneniu nárokov žalobcov. Preto súd prvej inštancie dôvodne na námietku žalovaného 2/, spočívajúcu v premlčaní nároku, neprihliadal.

34. Každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti (§ 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka).

35. Škoda je spôsobená právnickou osobou alebo fyzickou osobou, keď bola spôsobená pri ich činnosti tými, ktorých na túto činnosť použili. Tieto osoby samy za škodu takto spôsobenú podľa tohto zákona nezodpovedajú; ich zodpovednosť podľa pracovnoprávnych predpisov nie je tým dotknutá (§ 420 ods. 2 Občianskeho zákonníka).

36. Zodpovednosti sa zbaví ten, kto preukáže, že škodu nezavinil (§ 420 ods. 3 Občianskeho zákonníka).

37. Podľa § 4 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, poistenie zodpovednosti sa vzťahuje na každého, kto zodpovedá za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla uvedeného v poisťovnej zmluve.

38. Podľa § 4 ods. 2 zákona č. 381/2001 Z. z. poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené a preukázané nároky na náhradu

a) škody na zdraví a nákladov pri usmrtení,

b) škody vzniknutej poškodením, zničením, odcudzením alebo stratou vecí,

c) účelne vynaložených nákladov spojených s právnym zastúpením pri uplatňovaní nárokov podľa písmen a/, b/ a d/, ak poisťovateľ nespĺnil povinnosti uvedené v § 11 ods. 6 písm. a/ alebo písm. b/ alebo poisťovateľ neoprávnene odmietol poskytnúť poisťné plnenie, alebo neoprávnene krátil poskytnuté poisťné plnenie,

d) ušlého zisku.

39. Pokiaľ žalovaný 2/ argumentuje rozhodnutím Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 2Cdo/73/2006 z 30.01.2007, podľa ktorého príčinná súvislosť medzi poškodením zdravia žalobcov a protiprávnym konaním žalovaného nie je daná, ak poškodenie zdravia spočíva v udalosti, ktorá je už sama o sebe následkom protiprávneho konania žalovaného, pričom o takýto prípad ide aj vtedy, ak poškodenie zdravia žalobcov bolo výsledkom ich reakcie na smrteľný úraz syna, treba konštatovať, že táto judikatúra nie je aplikovateľná v prejednávanej veci, ktorá sa týka nemajetkovej ujmy v zmysle § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka ako aj v zmysle § 4 a nasl. zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších zmien a doplnkov. V tejto súvislosti treba poukázať predovšetkým na rozhodnutie Súdneho dvora Európskej únie vo veci Haasová C-22/12 z 24.10.2013, podľa ktorého ustanovenia Smerníc Rady 72/166/EHS, 84/5/EHS a 90/232/EHS sa majú vykladať tak, že povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej. Z hľadiska vnútroštátneho bola táto problematika upravená následne rozhodnutiami Ústavného súdu SR, sp. zn. III. ÚS 646/2015 a I. ÚS 4744/2016. Za týchto okolností nemá odvolací súd pochybnosti o zodpovednosti oboch žalovaných (a teda aj žalovaného 2 ako poisťiteľa v nadväznosti na ust. § 4 a nasl. zák. č. 381/2001 Z. z.) za nemajetkovú ujmu, ktorá stratou právneho predchodcu bola žalobcom spôsobená.

40. S poukazom na uvedené považoval odvolací súd odvolacie námietky žalovaného 2/ za nedôvodné a rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil, vrátane zodpovedajúceho výroku o trovách konania v súlade s ust. § 387 ods. 1, 2 CSP. K potvrdeniu rozsudku pristúpil odvolací súd so spresnením plnenia žalovaných, keďže uznal odvolacie námietky žalovaného 2/ v tomto smere ako dôvodné. Na vecnej správnosti rozsudku to však nič nemení, preto k potvrdeniu rozsudku došlo len so spresnením spôsobu plnenia.

41. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP, teda úspešným žalobcom bol priznaný nárok na náhradu trov odvolacieho konania proti neúspešnému žalovanému 2 v celom rozsahu, teda v rozsahu 100 %.

42. Rozsudok bol prijatý senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom.

Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh - § 428 CSP).